
Regeringskansliet
Enheten för processrätt och domstolsfrågor
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till ett paket med processuella rättigheter

---

Införandet av regler som stärker processuella rättigheter hos misstänkta och tilltalade ökar förtroendet mellan brottsbekämpande myndigheter inom EU:s medlemsstater och förbättrar därigenom möjligheterna för internationellt rättsligt samarbete. Mot bakgrund av det ser Åklagarmyndigheten överlag positivt på det paket med förslag för processuella rättigheter som kommissionen lagt fram. De föreslagna direktiven innehåller emellertid ett antal bestämmelser som innebär problem ur ett svenskt åklagarperspektiv. Myndigheten bidrar gärna med synpunkter även under det fortsatta förhandlingsarbetet.

Direktivet om provisorisk rättshjälp för frihetsberövade misstänkta eller tilltalade och om rättshjälp inom ramen för förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder

När Sverige är utfärdandestat avseende en europeisk arresteringsorder krävs häktningsbeslut, vilket innebär att försvarare har utsetts för den eftersökte. I direktivet föreslås att utfärdandestaten ska kunna bistå med rättshjälp även avseende förfarandet i den verkställande staten, utan att närmare ange hur det förfarandet ska gå till. Det borde vara tillräckligt att varje medlemsstat säkerställer att rätten till försvar och, vid behov, rättshjälp är tillfredsställande utformat i det egna förfarandet för en europeisk arresteringsorder.

Direktivet om rättighetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden

Bestämmelsen i artikel 6 om obligatorisk rätt till försvarare för misstänkta och tilltalade under 18 år gäller oavsett brottets svårhetsgrad. Detta bör inte gälla

ovillkorligt, utan hänsyn måste kunna tas till brottets allvar. Detsamma gäller bestämmelsen i artikel 9.2 om att förhör med ett barn som är misstänkt för brott bör spelas in på video.

Vidare torde bestämmelsen i artikel 14 om att det straffrättsliga förfarandet som huvudregel inte ska vara offentligt för de som omfattas av direktivet strida mot grundläggande regler om offentlighet i Sverige.

Vad gäller tillämpningsområdet för direktivet är det viktigt att det begränsas till misstänkta och tilltalade under 18 år. Att utöka tillämpningsområdet till att omfatta också misstänkta och tilltalade mellan 18-21 år skulle få stora konsekvenser i svenskt rättsväsende, särskilt vad avser frihetsberövande och huvudregeln om att det straffrättsliga förfarandet inte ska vara offentligt. Formuleringen i artikel 2, att direktivet ska tillämpas på de som misstänks eller anklagas för brott när de är under 18 år och sedan under hela det straffrättsliga förfarandet oavsett ålder, skiljer sig från hur detta är reglerat i Sverige.

Direktivet om vissa aspekter av oskuldsprincipen och rätten att närvara vid rättegång

Innebörden av bestämmelsen i art 5.2 om förutsättningarna för när bevisbördan får föras över till de misstänkta eller tilltalade är otydlig och det är svårt att bedöma om den ur ett svenskt perspektiv kan medföra problem.

Bestämmelserna i art 6.4 och 7.4 om att uppgifter som inhämtats i strid med rätten att inte vittna mot sig själv och rätten att tiga inte ska vara tillåtliga som bevisning torde strida mot principen om fri bevisprövning. Syftet med bestämmelserna är ytterst att tillförsäkra rätten till en rättvis rättegång. I och med att förhållandena vid upptagandet av bevisningen, istället får betydelse vid värderingen av bevisningen och att kränkningen av den misstänktes rättigheter kan vägas in vid påföljdsval och påföljdsbestämning, är rätten till en rättvis rättegång i Europakonventionens mening ändå tillförsäkrad i svensk rätt.

Lars Werkström
Rättschef

Linalotta Petrelius Ndisi
Kammaråklagare